

Vikingskibene i Roskilde får et nyt ambitiøst hjem

Vinder af arkitektkonkurrencen om et Nyt Vikingskibsmuseum er fundet. I dag præsenteres den ambitiøse vision for opførelsen af en ny, bæredygtig og klimasikret bygning til de fem vikingskibe, en transformation af Vikingskibshallen og en forandring af landskabet omkring museet.

Det er bare tre uger siden, at Vikingskibsmuseets beredskab sikrede de 1000 år gamle skibe i Vikingskibshallen mod stormflod.

”Vi har for ganske nylig haft meget voldsomt vejr, som endnu engang understreger, at der er behov for nye rammer om vikingskibene i Roskilde. Derfor er det en rigtig god nyhed, at projektet nu er et skridt videre. For vi skal også i fremtiden passe på den enestående kulturarv, som vikingskibene udgør, og vise skibene frem, så vi alle kan blive klogere på en helt central periode i vores fortid,” udtaler kulturminister Jakob Engel-Schmidt.

Maritime kronjuveler i sikkerhed for klimaforandringer

Med en vinder af arkitektkonkurrencen er de første byggesten til et permanent klimasikret Nyt Vikingskibsmuseum lagt, I alt har det nye museum modtaget 310 millioner kroner i støtte til at sikre vikingskibene.

”Det er med stor lettelse, at vi i dag kan præsentere den nye bæredygtige bygning, som skal sikre de umistelige vikingskibe for fremtiden. Det nye hjem til skibene kommer til at ligge på museumsgrundens højeste sted i sikkerhed fra havets kræfter og skibene bliver skærmet for dagslysets nedbrydende effekt. Samtidig foreslår vinderprojektet en virkelig smuk transformation af den eksisterende Vikingskibshal med stor respekt for de arkitektoniske kvaliteter. Vinderprojektet understøtter i den grad museets maritime fortælling med blandt andet en offentlig plads, der også kan bruges som slæbested for museets skibe,” udtaler Vikingskibsmuseets direktør Tinna Damgård-Sørensen.

Den nye bygning lægger ikke skjul på, hvad den er. Det er et hjem til skibe fra vikingetiden. Den nye bygning er skabt med synlige bærende trækonstruktioner i en rytmisk takt, der taler sammen med den nuværende Vikingskibshal.

Arkitekterne bruger naturen som samlende kraft

Det bliver Lundgaard & Tranberg Arkitekter, der skal skabe et nyt klimavenligt hjem til Vikingskibene i Roskilde i samarbejde med Marianne Levinsen Landskab og Christoffer Harlang Architects. Det øvrige rådgiverhold er Aaen Engineering, Niras Engineering og JAC Studios.

”Som arkitekter er det en drøm, der går i opfyldelse. Vi får lov til at arbejde i feltet mellem beskyttelse og fornyelse af den enestående kulturarv, som både Vikingskibene og Vikingskibshallen repræsenterer. Vi var fra starten optaget af at finde det selvfølgelige og stærke greb, der kan forløse dette særlige steds potentiale og bevare offentlighedens frie adgang til fjorden. Vi har placeret den nye Museumsbygning på en måde, så den samler de tre meget

forskellige bygningskarakterer samtidig med, at de skaber rum og naturlige overgange til landskabet imellem dem. Det skaber én samlet museumsoplevelse med fjorden og strandengen – ja, med naturen som den store, samlende kraft,” udtaler Lene Tranberg.

Hun er partner og medstifter af Lundgaard & Tranberg Arkitekter, der har tegnet den nye bygning, som i fremtiden skal huse den umistelige kulturarv, vikingeskibene fra den sene vikingetid, som blev fundet i Roskilde Fjord for mere end 60 år siden.

Den nye bygning til skibene bliver opført i træ. Det er et materiale, som knytter an til fortiden med vikingetidens huse og skibe. Det skaber også forbindelse til nutidens bygninger på Museumsøen og livet på havnen.

Tidslinje for opførelsen af Nyt Vikingskibsmuseum

2023: Arkitektkonkurrence

2024-2025: Lokalplan og projektering

2025- 2027: Byggeriet af ny bygning til skibene og ankomsthal

2028: Vikingskibene flyttes til den nye bygning

2028-2030: Transformation af Vikingskibshallen og landskabsdesign

Fjordlandskab, byen og arkitekturen fletter fingre

Det nye byggeri skal opføres langs med kildeløbet, der løber fra Roskilde Bypark ned mod fjorden. På den måde bliver der skabt en smuk og tydelig forbindelse til byen og Roskilde Domkirke, som de vikinger, der sejlede i Skuldelevskibene for 1000 år siden, var med til at bygge fundamentet til.

”Vinderforslaget fra Lundgaard & Tranberg Arkitekter skaber en formidabel sammenhæng mellem den nye bygning til vikingeskibene, den nuværende vikingeskibshal, Roskilde by og landskabet. Vi får en stor strandeng, som kan håndtere vand og inviterer en lokal flora ind på området, og som passer til det øvrige fjordlandskab. På den måde er det et arkitektonisk værk, hvis kvalitet ikke bare består af den enkelte bygning, men udgøres af en samklang med landskab, natur, historie og mennesker,” fortæller formanden for dommerkomiteen og borgmester i Roskilde Tomas Breddam.

Arkitektens genskabelse af maritim tidslomme

Selvom der er tale om en stor ny bygning, så træder den nærmest ydmygt til side og giver plads til den storslåede natur omkring fjorden og alle de aktiviteter Vikingskibsmuseet har i forvejen.

”Roskilde Fjord er et enestående fjordlandskab i Danmark. I vikingetiden var fjorden bindeleddet mellem Roskilde By og verdenshavet. Det har været altafgørende for os, at den nye museumsbygning bidrager til, at de besøgende mærker denne forbindelse. Allerede når man ankommer, møder man en langstrakt, let krummet bygning, som leder mod fjorden og indgangen til museet. Den langstrakte bygningskrop understøtter, at de fem vikingeskibe udstilles som en samlet flåde med deres naturlige retning mod verdenshavet. Rummet omkring skibene er luftigt og iscenesætter dem som den primære museumsoplevelse,” siger partner og arkitekt Malene Hjortsø Kyndesen fra Lundgaard & Tranberg Arkitekter.

Den nye bygnings nordside vil have en smuk åben plads, hvor man træder ud til en udsigt over Museumshavnen, hvor de originale arkæologiske fund bliver vakt til live, når de rekonstruerede vikingskibe sejler ud med gæster, frivillige og museumsansatte.

Nyt Vikingskibsmuseum har i alt modtaget 310 millioner kroner:

Støtte fra private fonde

Villum Fonden støtter med 60 millioner kroner

Augustinus Fonden støtter med 50 millioner kroner

Aage og Johanne Louis-Hansen Fond støtter med 25 millioner kroner

Offentlig støtte til Nyt Vikingskibsmuseum

Folketinget støtter med 150 millioner kroner i en finanslovsbevilling

Roskilde Kommune støtter med 25 millioner kroner

En ny retning for dansk arkitektur

Selve bygningen til Skuldelevskibene træder nænsomt til side på grunden, friholder udsigten fra by til fjord og overskygger ikke det eksisterende arkitektoniske hovedværk ved fjorden.

”Det nye Vikingskibsmuseum er et godt eksempel på en ny retning, hvor arkitektur er meget mere end bare udformning af bygninger. Lundgaard & Tranberg Arkitekter er her kommet med et eksempel på, hvordan arkitektur kan være med til at skabe trivsel, fællesskaber og understøtte sammenhængskraften mellem Roskilde by, kystnaturen, fjorden og eksisterende arkitektur. Projektet viser samtidig, hvordan arkitektur kan hjælpe os i den grønne omstilling og med at håndtere de meget mærkbare konsekvenser af klimaforandringerne,” udtaler Johnny Svendborg, en af dommerkomiteens tre arkitektfaglige dommere.

Den nye bygning til vikingskibene bliver opført i træ og er derfor med til at tage ansvar for fremtiden. En høj andel af materialerne vil være biobaserede med det primære formål at minimere bygningens CO2-aftryk ved opførelsen. Bygningens geometri er blevet aktivt designoptimeret for at minimere ressourceforbruget og med fokus på at reducere mængden af byggematerialer med stort klimaaftryk som beton, samt unødvendigt glasareal i facaden.

”Bygningen er uprætentiøs i sit udtryk med synlig byggeteknik og en materialitet, som patinerer naturligt. Samtidig gør placering og rumorganisering, at det er naturligt at orientere sig blandt områdets øvrige attraktioner. Dermed er forslaget repræsentant for en arkitektonisk retning, hvor den enkelte bygning ikke er lige så vigtig som, hvordan arkitekturen på en bæredygtig måde kan være katalysator for en bedre sammenhæng mellem natur og mennesker,” fortsætter han.

Den nuværende Vikingskibshal bliver forvandlet

Den enestående Vikingskibshal af Erik Christian Sørensen kan se frem til en bæredygtig fremtid med bearbejdnings, der respekterer de store arkitektoniske kvaliteter i bygningen. Transformationen bevarer 90 procent af betonen og 80 procent af murstenene.

”Det smukke forslag til en transformation af hallen er tydeligvis tegnet med stor respekt for det originale arkitektoniske værk. Bearbejdnings sker med stor indlevelse i Vikingskibshallens

tektoniske kvaliteter. Hallen kan i højere grad være Roskilde til glæde og gavn i det daglige – og revitaliseres som et arkitektonisk mesterværk ført ind i en ny tid,” udtaler fagdommer Mette Tony, der er arkitekt ved tegnestuen Praksis Arkitekter og har haft fokus på projektets opgave med bevaring og transformation.

Et nyt samlingssted i Roskilde

Hele Vikingskibshallens facade op mod byen bliver i forslaget omdannet med en ny stor trappeformation, der løber i bygningens fulde længde, som en tydelig invitation til forbi passerende. Det skaber en ny og åben sammenhæng mellem inde og ude.

”I vores transformation af Hallen er vi gået nænsomt frem. Det har været givende at arbejde med et vigtigt arkitektonisk værk, der har en smuk, meget tydelig rumlig struktur med et klart hierarki, som gør det muligt at facaderne mod strandengen kan åbnes, så Hallen kan blive et samlingspunkt for byen. Samtidig kystsikres Hallen mod fjorden, på en måde der tager afsæt i bygningens egen logik,” siger partner og arkitekt Malene Hjortsø Kyndesen fra Lundgaard & Tranberg Arkitekter

Derudover åbner vinderforslaget den vestlige side af hallen op med en stor offentlig fjordplads. Det er den offentlige fjordplads, som kan benyttes som slæbested for museets skibe. Lige her ved fjorden smelter det offentlige rum og museet dermed sammen på en ny måde.

Hallen giver dermed skibene fra sig, men får en ny funktion, hvor offentligheden i endnu højere grad bliver inviteret tæt på det maritime liv ved fjorden og havet, som har været menneskers livsnerve i tusindvis af år.

Vinderprojektet:

Tegnestuen Lundgaard & Tranberg Arkitekter har en lang karriere med æstetisk smukke og opfindsomme bygninger bag sig. Deriblandt Skuespilhuset i København, Tietgenkollegiet i Ørestad, Kannikegården i Ribe og Frihedsmuseet ved Kastellet i København

Det samlede hold bag vinderprojektet er:

Lundgaard & Tranberg Arkitekter

Marianne Levinsen Landskab

Christoffer Harlang Architects

Aaen Engineering (bæredygtighedsledelse)

Niras Engineering (Ingeniørydelser)

JAC Studios (udstillingsarkitektur)

Vinderforslaget og de øvrige forslag til Nyt Vikingskibsmuseum vil blive udstillet i Vikingskibshallen fra fredag den 12. januar frem søndag den 28. januar 2024.